

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
103 33 STOCKHOLM

Betänkandet En reformerad grundlag (SOU 2008:125)

Sammanfattning

Transportstyrelsen tillstyrker förslagen beträffande

- regleringen av domstolarnas oberoende (avsnitt 20),
- regeringsformens bestämmelser om rättsskipning och förvaltning (avsnitt 23),
- normkontrollen i framtiden (avsnitt 24), med synpunkter nedan,
- rätt till rättvis rättegång (avsnitt 27),
- grundlagsregleringen av det internationella samarbetet (avsnitt 30),
- kommunerna (avsnitt 32),
- normgivningsmakten (avsnitt 33), med synpunkter nedan,
- finansmakten (avsnitt 34), med synpunkter nedan,
- regeringsformens krav på medborgarskap för vissa anställningar (avsnitt 35).

Beträffande förslagen i övrigt har Transportstyrelsen inga synpunkter.

24.2.3 Prövningen i efterhand

Det s.k. uppenbarhetskravet är, som utredningen konstaterar och åskådliggör, svårtillämpat. Transportstyrelsen tillstyrker därför att kravet tas bort men är tveksam till den föreslagna erinran, av innebörd att grundsatserna om folksuveränitet och lagbundenhet, med dess princip om normhierarki, särskilt ska beaktas vid lagprövning av en föreskrift som beslutats av riksdagen. Som hänvisning betraktad torde erinran inte tillföra bestämmelsen något materiellt, om det inte är så att uttrycket "särskilt beaktas" också innebär en begränsning av prövningen utöver de nämnda grundsatserna. Transportstyrelsen motsätter sig inte förslaget men förespråkar den mer renodlade lösningen att slopa andra stycket. Styrelsen anser också att andra meningens i första stycket bör moderniseras och förenklas språkligt, förslagsvis till "Detsamma gäller om den föreskrivna ordningen vid föreskriftens tillkomst har åsidosatts på ett väsentligt sätt."

33.2.5 Trängselskatt och kommunala parkeringsavgifter

Det är positivt att de nuvarande konstitutionella hindren undanröjs och den föreslagna lösningen tillstyrks. Även om det inte påverkar utformningen av bestämmelsen i regeringsformen, vill Transportstyrelsen ändå understryka vikten av att riksdagen - exempelvis i fråga om trängselskatt med ett statligt uppördssystem - inte utnyttjar delegationen på ett sådant sätt att olika kommunala lösningar kan uppstå i fråga om generella grundsatser för skatten. En alltför vidlyftig delegation riskerar att försvåra och fördyra statens verksamhet. Transportstyrelsen ser därför gärna att en kommun beslutar om tider och platser för avgiftsuttag och avgifternas storlek men att det i lag finns generella regler för betalningsansvar, besvärsordning etc.

34 Finansmakten

Förslaget i 9 kap. 1 § är att "Riksdagen beslutar om skatter och avgifter till staten samt om statens budget." I kommentaren sägs att även regeringen kan besluta om avgifter enligt vad som närmare anges i 8 kap. I 8 kap. 2 § andra stycket föreslås en generell upplysning om att det även i andra delar av regeringsformen och i andra grundlagar finns bestämmelser som uppställer lagform.

Det kan, som utredningen säger, anses olyckligt att i den nuvarande lydelse av 9 kap. 1 § inleda med en hänvisning till ett annat kapitel (dvs. 8 kap.). Det är samtidigt klart att utredningen inte föreslår någon ändring av den nuvarande ordningen beträffande regeringens möjligheter att - med stöd av bemyndigande eller inom den s.k. restkompetensen (i huvudsak frivilliga avgifter) - föreskriva om avgifter. Genom att den uttryckliga kopplingen till 8 kap. slopas kan dock tveksamhet uppstå om förhållandet mellan vad som sägs i 9 kap. 1 § och regeringens möjlighet att besluta föreskrifter om avgifter. Det torde vara möjligt att kvarstå i en hänvisning till 8 kap. på annat sätt än med den nuvarande lydelsen.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad generaldirektör efter föredragning av verksjuristen Bengt Magnusson. Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit chefsjuristen Kristina Nilsson samt direktörerna Birger Höök (Trafikregistret) och Rune Lindberg (Järnvägsavdelningen).

Staffan Widlert

Bengt Magnusson